

ความสำคัญของ “กัลยาณมิตร”

กล่าวมาถึงตอนนี้ ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงคำพูดของพระอานนท์ที่
ทูลถามพระพุทธเจ้าว่า “กัลยาณมิตรนี้มีความสำคัญเท่ากับครึ่งหนึ่งของ
การประพฤติพรหมจรรย์ได้หรือไม่”

พระองค์ตรัสว่า “อานนท์ เธออย่ากล่าวดังนั้น กัลยาณมิตรมี
ความสำคัญเท่ากับพรหมจรรย์ทั้งหมดทีเดียว”

“อาศัยเราผู้เป็นกัลยาณมิตร เหล่าสัตว์ผู้มีชาติเป็นธรรมดา ย่อม
พ้นจากชาติ ผู้มีชราเป็นธรรมดา ย่อมพ้นจากชรา ผู้มีมรณะเป็นธรรมดา
ย่อมพ้นจากมรณะ ผู้มีโสกะ ปรีเทวะ ทุกข์ โทมนัส และอุปายาสเป็น
ธรรมดา ย่อมพ้นจาก โสกะ ปรีเทวะ ทุกข์ โทมนัส และอุปายาส”

“เราไม่เล็งเห็นธรรมอื่นแม้สักอย่างหนึ่ง ที่เป็นเหตุให้กุศลธรรม
ที่ยังไม่เกิด เกิดขึ้น หรือให้อกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว เสื่อมไป เหมือน
ความมีกัลยาณมิตรเลย เมื่อบุคคลมีกัลยาณมิตร กุศลธรรมที่ยังไม่เกิด
ย่อมเกิดขึ้น และอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว ย่อมเสื่อมไป”

“เราไม่เล็งเห็นธรรมอื่นแม้สักอย่าง ที่เป็นไปเพื่อประโยชน์
ยิ่งใหญ่... ที่เป็นไปเพื่อความดำรงมั่นไม่เสื่อมสูญ ไม่อันตรายแห่ง
สัทธรรม เหมือนความมีกัลยาณมิตร”

“โดยกำหนดว่าเป็นองค์ประกอบภายนอก เราไม่เล็งเห็นองค์ประกอบอื่นแม้สักข้อหนึ่งที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ยิ่งใหญ่ เหมือนความมีกัลยาณมิตร”

“สำหรับภิกษุผู้เป็นเสขะ ยังไม่บรรลุลหัตผล บรรณาความเกษมจากโยคะอันยอดเยี่ยม เราไม่เล็งเห็นองค์ประกอบภายนอกอย่างอื่นแม้สักอย่างหนึ่ง ที่มีประโยชน์มากเหมือนความมีกัลยาณมิตรเลย ภิกษุผู้มีกัลยาณมิตร ย่อมกำจัดอกุศลได้ และย่อมบำเพ็ญกุศลให้เกิดขึ้น”

“ภิกษุผู้มีกัลยาณมิตร... ฟังหวังสิ่งนี้ได้คือ

๑. จักเป็นผู้มีศีล สำรวมระวังในปาติโมกข์ สมบูรณ์ด้วยอาจารย์ และโคจร ฯลฯ

๒. จักเป็นผู้มีโอกาสได้ยินได้ฟัง ได้ร่วมสนทนา (อย่างสะดวกสบาย) ตามความปรารถนาในเรื่องต่าง ๆ ที่ขัดเกลาลูปนิสัย ชำระจิตใจให้ปลอดโปร่ง คือ เรื่องความมักน้อย เรื่องการบำเพ็ญเพียร เรื่องศีล เรื่องสมาธิ เรื่องปัญญา เรื่องวิมุตติ เรื่องวิมุตติญาณทัสสนะ ฯลฯ

๓. จักเป็นผู้ตั้งหน้าทำความเพียรเพื่อกำจัดอกุศลธรรม และเพื่อบำเพ็ญกุศลธรรมให้เพียบพร้อม จักเป็นผู้แข่งขัน บากบั่นมั่นคง ไม่ทอดธุระในกุศลธรรม

๔. จักเป็นผู้มีปัญญา ประกอบด้วยปัญญาที่เป็นอริยะ หยั่งรู้ถึงความเกิดความดับ ชำแรกกิเลส นำไปสู่ความสูญสิ้นแห่งทุกข์